

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Διάλεξη 01:

Η προβληματική της πολιτικής οικονομίας

4/10/2018

Επίκουρος Καθηγητής Δρ. Δημήτρης Καλλιώρας

η-ταχυδρομείο: dkallior@uth.gr

τηλέφωνο: 24210 74484

γραφείο: Γ23

μέρα και ώρες γραφείου: Πέμπτη, 08:00 – 10:00

Διδακτική Ομάδα

Καθηγήτρια Δρ. Μαρί Νοέλ Ντυκέν (mdyken@uth.gr)

Επίκουρος Καθηγητής Δρ. Δημήτρης Καλλιώρας (dkallior@uth.gr)

ΕΔιΠ Δρ. Μαρία Τσιάπα (mtsiapa@uth.gr)

Θεμελιώδες οικονομικό πρόβλημα: Ποιο είναι;

-3-

- Το θεμελιώδες οικονομικό πρόβλημα έγκειται στην ικανοποίηση απεριόριστων αναγκών με περιορισμένους πόρους (μέσα / συντελεστές παραγωγής / παραγωγικούς συντελεστές).
  - Τι θα παραχθεί;
  - Πώς θα παραχθεί;
  - Για ποιόν θα παραχθεί;
  - Πού θα παραχθεί; ⇒ Οι οικονομικές δραστηριότητες δεν διεξάγονται «στο κεφάλι μιας καρφίτσας»!
- Συνέπεια της στενότητας (scarcity) των παραγωγικών συντελεστών είναι η ιεράρχηση και η επιλογή των αναγκών οι οποίες θα ικανοποιηθούν και η κατανομή των παραγωγικών συντελεστών μεταξύ των εναλλακτικών χρήσεών τους.

Θεμελιώδες οικονομικό πρόβλημα: Πώς μπορεί να επιλυθεί;

-4-

- Βασική οικονομική αρχή (basic economic principle):
  - Επιδίωξη του μεγαλύτερου δυνατού οφέλους με τη μικρότερη δυνατή θυσία.
  - Επιδίωξη του μεγαλύτερου δυνατού οφέλους με συγκεκριμένες θυσίες (πρόβλημα μεγιστοποίησης).
  - Επιδίωξη συγκεκριμένου οφέλους με τις μικρότερες δυνατές θυσίες (πρόβλημα ελαχιστοποίησης).

Θεμελιώδες οικονομικό πρόβλημα: Ποιος θα το επιλύσει;

-5-

- Οικονομικό σύστημα (economic system) είναι το πλαίσιο των κανόνων και των αρχών εντός και βάσει του οποίου λειτουργεί η οικονομία.
- Το σύστημα της ελεύθερης οικονομίας ή οικονομίας της αγοράς ή καπιταλιστικό σύστημα (free market economy).
- Το σύστημα της κεντρικά διευθυνόμενης ή σχεδιασμένης οικονομίας ή σοσιαλιστικό σύστημα (centrally planned economy).
- Το σύστημα της μικτής οικονομίας (mixed economy).

Η οικονομική επιστήμη

-6-

- Οικονομία = Οίκος + Νομή
- Οικονομική είναι η (κοινωνική) επιστήμη η οποία μελετά τις ενέργειες των ανθρώπων οι οποίες αποβλέπουν στην εξασφάλιση των μέσων τα οποία απαιτούνται για την ικανοποίηση των αναγκών τους.
- Σκοπός της οικονομικής επιστήμης είναι η διατύπωση γενικών αρχών και νόμων για την περιγραφή και την αιτιολόγηση των οικονομικών φαινομένων και τη διευκόλυνση της επίλυσης των οικονομικών προβλημάτων.
- Μικροοικονομία (microeconomics): ασχολείται με τη συμπεριφορά και τα προβλήματα των επιμέρους οικονομικών μονάδων.
- Μακροοικονομία (macroeconomics): ασχολείται με τη συμπεριφορά και τα φαινόμενα του συνόλου της οικονομίας (και των επιμέρους τομέων της).

Η επιστήμη της πολιτικής οικονομίας

-7-

- Πολιτική οικονομία (political economy):
  - Η συνένωση της οικονομικής ανάλυσης με την πολιτική πρακτική.
  - Η οικονομική δραστηριότητα εντός του πολιτικού της πλαισίου.
- Η πολιτική οικονομία μελετά τις κοινωνικές και θεσμικές διεργασίες στο πλαίσιο των οποίων συγκεκριμένες οικονομικές και πολιτικές ομάδες επηρεάζουν την κατανομή των παραγωγικών συντελεστών.
- Η πολιτική οικονομία αναλύει τους τρόπους με τους οποίους οι πολιτικές διακυβέρνησης επιδρούν στην κατανομή των πόρων (μέσω των θεσμών και των νόμων) και, επιπλέον, αναλύει τους τρόπους με τους οποίους οι οικονομικές συμπεριφορές και τα οικονομικά (ατομικά και συντεχνιακά) συμφέροντα επιδρούν στις πολιτικές διακυβέρνησης (και, ενδεχομένως, τις καθορίζουν).
- Η «πολιτική οικονομία» ως όρος έχει αντικατασταθεί από τον όρο «οικονομική επιστήμη». Εν αντιθέσει με την πολιτική οικονομία, η οικονομική επιστήμη εκλαμβάνει τους θεσμούς ως εξωγενείς – και όχι ως ενδογενείς – παράγοντες.

Οικονομικά για μηχανικούς (χωροταξίας, πολεοδομίας και περιφερειακής ανάπτυξης);!

-8-

- Ο σχεδιασμός (planning) αποτελεί την εφαρμοσμένη έκφραση της πολιτικής ρύθμισης και οργάνωσης του χώρου υπό τη μορφή κανονιστικών μέτρων.
- Ο σχεδιασμός δεν λαμβάνει χώρα σε «κενό αέρος»! Λαμβάνει χώρα εντός συγκεκριμένου (πολιτικοκοινωνικο)οικονομικού υποβάθρου και επιφέρει συγκεκριμένο (πολιτικοκοινωνικο)οικονομικό αντίκτυπο.

Η αναγκαιότητα του σχεδιασμού (αποφθέγματα)

-9-

- «Ένας στόχος χωρίς σχέδιο είναι απλά μια ευχή!» (Antoine de Saint-Exupéry, Γάλλος συγγραφέας)
- «Η κακή τύχη είναι κακός σχεδιασμός, κακή εκτέλεση, κακή προετοιμασία, κακή σημασία στη λεπτομέρεια.» (Norman Stewart, Αμερικανός προπονητής καλαθοσφαίρισης)
- «Ο άνθρωπος δεν είναι δημιούργημα των περιστάσεων. Οι περιστάσεις είναι δημιούργημα του ανθρώπου.» (Benjamin Disraeli, Άγγλος πρώην πρωθυπουργός)
- «Όσο λιγότερο αξίζουμε μια καλή τύχη, τόσο πιο πολύ ελπίζουμε να έχουμε.» (Jean-Baptiste Poquelin “Molière”, Γάλλος καλλιτέχνης)
- «Πρέπει να πιστεύουμε στην τύχη. Πώς αλλιώς θα εξηγήσουμε την επιτυχία αυτών που αντιπαθούμε;» (Jean Cocteau, Γάλλος καλλιτέχνης)

Η παρουσίαση συμπληρώνει και δεν υποκαθιστά τα προτεινόμενα συγγράμματα.

